

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ID 11578 Закладу вищої освіти "Львівський університет бізнесу та права", м. Львів, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» на підставі прилюдного захисту дисертації «Економіко-організаційний механізм цифрової трансформації ритейлу в Україні»

«22» січня 2026 р.

Пуца Остап Олегович, 1997 року народження, громадянин України, освіта повна вища: закінчив у 2019 році Львівський національний університет імені Івана Франка за спеціальністю «Економіка».

У 2023 році зарахований на підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою Закладу вищої освіти «Львівський університет бізнесу та права».

Дисертацію виконано у ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», м. Львів.

Науковий керівник – Кошовий Богдан-Петро Олегович, доктор економічних наук, доцент.

Здобувач має 12 наукових публікацій за темою дисертації, з них 8 – у фахових виданнях України та 4 – у збірниках тез доповідей на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема:

1. Пуца О. О. Концептуальні підходи до дослідження цифрової трансформації ритейлу. *Академічні візії*. 2024. Вип. 37. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2501>

2. Пуца О. О. Державна підтримка цифрової трансформації ритейлу та інтеграції інноваційних технологій. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2024. Вип. 43. С. 497–506. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1859>

3. Пуца О. О. Методологія оцінювання цифрової трансформації ритейлу. *Академічні візії*. 2024. Вип. 38. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2502>

4. Пуца О. О. Ідентифікація факторів впливу цифрових технологій на конкурентоспроможність підприємств роздрібної торгівлі. *Академічні візії*. 2025. Вип. 39. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2503>

5. Пуца О. О. Особливості впливу неспостережуваних процесів на цифрову трансформацію ритейлу в Україні. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2025. Вип. 44. С. 661–674. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1860>

6. Пупа О. О. Динаміка та структурні зміни у сфері ритейлу в Україні в контексті цифровізації. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2025. Вип. 45. С. 716–724. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1861>
7. Пупа О. О. Цифрова інфраструктура як системоутворювальний чинник конкурентоспроможності ритейлу. *Академічні візії*. 2025. Вип. 47. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2504>
8. Пупа О. О. Інституційні передумови цифровізації роздрібної торгівлі в Україні. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2025. Вип. 46. С. 572–580. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1862>
9. Пупа О. О. Державна підтримка цифрової трансформації ритейлу. Міжнародні, правові, економічні та політичні чинники глобалізації і європейської інтеграції: тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 25 листопада 2021 р.). Львів: ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», 2021. http://lubp.com.ua/wp-content/uploads/2021/11/Pupa_O.pdf
10. Пупа О. О. Методологічні принципи оцінювання цифрової трансформації ритейлу. Сталий розвиток в умовах воєнного стану: тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті д.е.н., професора Горбоноса Федора Володимировича (Львів, 26-27 грудня 2022 року). Львів: ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», 2022. URL: <http://lubp.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/106.pdf>
11. Pupa O. Theoretical Foundations of the Development of the Retail Digital Transformation Concept. Priority Studies in Economic Science: Collection of Papers Presented at the II International Scientific Conference (Prague, Czech Republic, 23-24 June 2023). <https://gprosperity.org/conferences/prague2023/192-o-pupa.pdf>
12. Пупа О. О. Цифрові технології як фактор конкурентоспроможності ритейлу. Актуальні проблеми науки і практики у світлі євроінтеграції, глобалізації і сталого розвитку: тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 10 травня 2024 р.). Львів: ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», 2024. С. 163-165. URL: <https://lubp.com.ua/wp-content/uploads/2024/05/APNP2024.pdf>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. Бочко Олена Юріївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу і логістики Інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка».

Висловлені зауваження:

1. Дисертант переконливо обґрунтовує переваги цифрової трансформації ритейлу. Водночас залишається відкритим питання про оптимальний рівень цифровізації: чи існує, на думку автора, точка, після якої подальше впровадження цифрових технологій перестане генерувати додаткову цінність для підприємства або навіть починає створювати нові ризики (технологічна залежність, втрата персоналізованого сервісу, кібервразливість)?

2. На с. 106–107 респонденти зазначають, що на запуск електронного документообігу витрачається більше часу на погодження, ніж на технічну інтеграцію. Було б доцільно систематизувати виявлені регуляторні бар'єри за ступенем впливу на різні категорії підприємств та запропонувати пріоритетність їх усунення в межах розробленої системи державної підтримки.

3. При аналізі факторів впливу цифрових технологій на конкурентоспроможність ритейлерів дисертант здійснив диференціацію за масштабом підприємств. Поглибленню дослідження сприяла б також галузева диференціація за сегментами ритейлу (продовольчий, непродовольчий, аптечний тощо), оскільки специфіка цифрової трансформації суттєво відрізняється залежно від товарної спеціалізації.

4. Автором запропоновано концепцію розвитку цифрової інфраструктури ритейлу як основи стійкого економічного зростання (пит. 3.1). Водночас потребує уточнення така концепція, оскільки в роботі по тексту більше згадується про концепцію державно-приватного партнерства, концепцію державної підтримки. Чи це є складові єдиної системної концепції розвитку цифрової інфраструктури ритейлу?

5. У межах підрозділу «Методологічні підходи до оцінювання цифрової трансформації ритейлу» запропоновано методiku оцінювання цифрової зрілості, сформовано методичні обмеження та сфери релевантності підходів до оцінювання цифрової трансформації ритейлу, доведено доцільність формування ефективного економіко-організаційного механізму цифрової трансформації ритейлу. Водночас більш ґрунтовної деталізації потребує процес оцінювання цифрової трансформації ритейлу, приміром, шляхом застосування бальної або експертної системи оцінювання за визначеними критеріями.

6. На с. 178 дисертант обґрунтовує доцільність залучення іноземних інвестицій у локальні цифрові проєкти та формування національних центрів цифрової компетентності. Разом з тим, проєктний підхід до цифрової трансформації ритейлу розглянуто в роботі децю обмежено. Хотілося б почути думку автора щодо співвідношення проєктного та системного підходів у реалізації запропонованого механізму: чи не створює орієнтація на окремі проєкти ризик фрагментарності та неузгодженості цифрових ініціатив?

В роботі також спостерігаються граматичні помилки.

2. Перегуда Юлія Андріївна, доктор економічних наук, професор, професора кафедри організації туристичної діяльності Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу (ННІУЕБ) Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Висловлені зауваження:

1. Дисертант ґрунтовно дослідив вплив цифрових технологій на конкурентоспроможність ритейлерів у розрізі технологічного, клієнтського, комерційного, організаційного та управлінського аспектів. Разом з тим, варто було б приділити більшу увагу аналізу впливу цифрової трансформації на кадрову

політику підприємств та трансформацію компетенцій персоналу, оскільки людський капітал є критичним фактором успішності цифрових перетворень.

2. При обґрунтуванні моделей державно-приватного партнерства у сфері розвитку цифрової інфраструктури ритейлу бажано було б детальніше розкрити механізми розподілу ризиків між державним та приватним секторами, а також критерії вибору оптимальної моделі залежно від конкретних умов реалізації проєкту.

3. На с. 101 дисертації представлено результати дослідження бар'єрів впровадження цифрових технологій, серед яких опір змінам з боку працівників (27,8% респондентів) та недовіра до нових технологій (12,5%). Дисертант слушно констатує, що ці бар'єри мають соціокультурний характер і потребують формування нової цифрової культури на рівні організацій. Водночас залишається дискусійним питання: яким автор бачить оптимальний шлях подолання цих бар'єрів — економічним (матеріальне стимулювання), організаційним (зміна управлінських практик) чи психологічним (робота з установками персоналу)? Уточнення цієї позиції посилює практичну складову запропонованого механізму.

4. У роботі використано глибинні інтерв'ю з топменеджерами шести компаній для виявлення неспостережуваних процесів цифрової трансформації. Доцільно було б детальніше обґрунтувати критерії відбору саме цих респондентів та оцінити можливість екстраполяції отриманих якісних висновків на ширше коло підприємств ритейлу.

5. Розроблені дисертантом вісім комплексних стратегій цифрової трансформації на основі SWOT-аналізу є цінним практичним результатом. Для підвищення їх прикладної цінності доцільно було б доповнити кожну стратегію орієнтовними часовими горизонтами реалізації та ключовими показниками ефективності (KPI).

3. Скупейко Василь Васильович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, адміністрування та інформаційних технологій ЗВО «Львівський університет бізнесу та права».

Висловлені зауваження:

1. У дисертації обґрунтовано систему стратегічних напрямів державної підтримки цифрової трансформації ритейлу. Водночас дискусійним залишається питання: якою мірою цифровізація приватного сектору роздрібної торгівлі має бути завданням держави та які конкретні вигоди отримає держава від інвестування публічних ресурсів у підтримку цифрової трансформації комерційних підприємств?

2. Дисертант частково торкається питання глобалізації та виходу вітчизняних ритейлерів на міжнародні ринки. Цікавою є позиція автора щодо характеру взаємозв'язку між рівнем цифровізації підприємства та його міжнародною конкурентоспроможністю: чи є цифрова трансформація необхідною передумовою виходу на зовнішні ринки, чи радше наслідком такої експансії?

3. У роботі питання кібербезпеки розглянуто переважно на рівні підприємств. Водночас рітейлери є операторами значних масивів персональних даних споживачів, що актуалізує питання захисту цих даних на державному рівні. Доцільно було б детальніше розкрити розподіл відповідальності за кібербезпеку між приватним сектором та державою в контексті цифрової трансформації рітейлу.

4. Емпіричне дослідження охопило широке коло аспектів цифрової трансформації підприємств. Разом з тим, для поглиблення аналізу варто було б розширити збір даних щодо обсягів та структури фінансування заходів з цифровізації, що дозволило б оцінити економічну ефективність цифрових інвестицій.

5. На с. 142–146 дисертації представлено обґрунтовані економіко-математичні моделі оцінювання цифрової трансформації. Для підвищення практичної цінності цих моделей доцільно було б здійснити їх емпіричну верифікацію на даних конкретних підприємств рітейлу.

4. Візник Юрій Ярославович, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри економіки підприємств та інформаційних технологій Закладу вищої освіти «Львівський університет бізнесу та права»

Висловлені зауваження:

1. Дисертант послідовно аналізує фактори впливу цифрових технологій на конкурентоспроможність рітейлерів через шість функціональних блоків. Разом з тим, на нашу думку, варто було б більш детально розглянути вплив кібербезпекових ризиків на процеси цифрової трансформації, особливо в контексті зростання кількості кібератак в умовах воєнного стану.

2. Розроблений дисертантом економіко-організаційний механізм демонструє чітке прикладне значення. Водночас, варто було б доповнити цей механізм окремими поясненнями щодо послідовності та пріоритетності впровадження його окремих елементів для підприємств із різним початковим рівнем цифрової зрілості.

3. Емпіричне дослідження виявило суттєву диференціацію цифрової зрілості залежно від масштабу підприємства. Доцільно було б детальніше розкрити специфічні механізми подолання бар'єрів цифровізації саме для мікропідприємств та ФОПів, які становлять значну частку роздрібної торгівлі України.

4. У контексті європейської інтеграції та концепції сталого розвитку було б доречно розглянути взаємозв'язок цифрової трансформації рітейлу з екологічними цілями – зокрема, вплив цифровізації на скорочення вуглецевого сліду логістичних операцій та оптимізацію використання ресурсів.

5. Шевчук Любов Теодорівна, професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму Навчально-наукового інституту міжнародних відносин, сталого розвитку та інноваційної освіти ЗВО «Львівський університет бізнесу та права».

Без зауважень.

Результати голосування:

«За» п'ять членів ради.
«Проти» немає.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада присуджує Пупі Остапу Олеговичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Голова спеціалізованої
вченої ради ID 11578

Любов ШЕВЧУК